

GIULIA CAMINITO

L'AIGUA DEL LLAC NO ÉS
MAI DOLÇA

Traducció de Mercè Ubach

Barcelona

Títol original: *L'acqua del lago non è mai dolce*

© 2021, Giulia Caminito

Publicat a Itàlia per Giunti Editore S.p.A. / Bompiani

Publicat d'acord amb Giulia Caminito juntament amb l'agència literària

MalaTesta Lit. Ag. i la coagència The Ella Sher Literary Agency

Primera edició: octubre del 2022

© de la traducció: Mercè Ubach, 2022

© d'aquesta edició: L'Altra Editorial

Gran Via de les Corts Catalanes, 628, àtic 2a

08007 Barcelona

www.laltraeditorial.cat

Compost en Dante 12/15 per M. I. Maquetación, S. L.

Imprès a Romanyà Valls

DIPÒSIT LEGAL: B.17069-2022

ISBN: 978-84-125724-6-9

Qualsevol forma de reproducció, distribució,
comunicació pública o transformació d'aquesta obra
requereix l'autorització prèvia i per escrit de L'Altra.

Tots els drets reservats.

Totes les vides comencen amb una dona, o sigui que la meva també, una dona pèl-roja que entra en una habitació i porta un conjunt de fil, l'ha tret de l'armari per a l'ocasió, se l'ha comprat a la parada de Porta Portese, la parada bona, la de la roba de marca rebaixada, no de la barata, de poques lires, sinó la que hi ha sota el cartell que diu: DIFERENTS PREUS.

La dona és la meva mare i estreny una cartera de pell negra a la mà esquerra, s'ha marcat els cabells tota sola, fent servir bigudins i laca, s'ha donat volum al serrell amb el raspall, té els ulls verds i grocs i porta uns talons de vertigen, ella entra i l'habitació es fa petita.

Darrere les taules hi ha empleats asseguts, la meva mare ha passat tres hores a la cantonada de l'edifici, amb la cartera contra el pit, i quan ho explica diu que tenia les cames de mantega i la saliva àcida.

S'acosta movent els malucs, i abans que ella arriba el perfum amb què ha tapat l'olor de les lleties cuites per al dinar, i diu: He vingut a veure l'advocada Ragni, tinc una cita.

S'ha repetit la frase davant del mirall i al tramvia i a l'ascensor i a la cantonada: Tinc una cita.

En un to dolç, en un to alegre, en un to decidit, en un xiuxiueig, com si fos normal, i ara ho diu a una senyoreta sense aliança i amb els cabells recollits al clatell, que l'observa i veu el vestit de lli una mica arrugat i la pell de la cartera ratada per la part de la nansa.

La senyoreta consulta una agenda que té al davant: Com es diu?

Antonia Colombo, diu la meva mare.

La secretària consulta l'agenda amb les cites de l'advocada Ragni, les ressegueix ràpidament amb el dit buscant la tal Colombo, però no la veu.

El seu nom no hi és, aquí, senyora.

La meva mare fa una ganyota, que ha pensat i repensat, s'ha preguntat quina cara fer en aquell precís instant, ha hagut d'estudiar cada moment, imaginar el que passaria en detall i la ganyota li surt bé, és com de dona enfeïnada, molesta per la incompetència dels altres, pels endarreriments.

La meva mare diu: Miri, em van donar cita fa una setmana, soc advocada i la doctora Ragni em va assegurar que avui hi seria, anem molt tard amb el lliurament de les actes.

La ganyota de la meva mare és retorçada i la seva irritació, real, tan real com les sabates estretes i els homes alts i suats al tramvia.

Totes dues intercanvien més frases i l'Antonia Colombo insisteix, convençuda que és el que ha de fer, asseure's i no moure's més.

La secretària queda persuadida, la dona dels cabells vermells sembla segura del que diu i al despatx ningú no ha alçat la vista dels papers a què es dedica, perquè encara no s'ha encetat cap discussió.

De manera que la secretària li obre la porta amb una placa clavada que diu LLETRADA RAGNI, i la meva mare la passa, és el llindar del seu futur.

Veü una tercera dona vestida amb un conjunt de faldilla i jaqueta de pics verds sobre fons negre i espera que la porta es tanqui darrere seu.

Ella i l'advocada s'observen, aquesta té les mans en un calaix que tanca de seguida, i a l'esquena una llibreria plena a vessar de volums jurídics, i la meva mare sap que no podrà posseir mai tota aquella paperassa, perquè el paper ocupa espai i és car.

Però vostè qui és?, pregunta la lletrada Ragni, encreuant les cames.

L'Antonia Colombo, contesta la meva mare, i afegeix: No ens coneixem i no, no tinc cap cita.

S'aixeca un silenci compacte que dura alguns segons fins que l'Antonia es posa a parlar.

Vostè no em coneix, però té damunt la taula el formulari de la meva sol·licitud d'assignació, estic segura que és aquí, en aquesta pila, jo també hi soc, aquí entremig, jo, que visc al carrer Monterotto 63, bé, de fet no hi visc, perquè no està reconegut com a habitatge, i ens estem en vint metres quadrats, en un semisoterrani, i les factures no van a nom meu i pago les multes per ocupació indeguda i he avançat diners per poder estar-m'hi, i vull regularitzar la meva situació, ja han passat cinc anys.

L'advocada s'aixeca de la cadira i revela que no és gaire alta, es treu les ulleres, que són rodones i de carei, i les tira damunt l'escriptori amb ràbia, cridant a la meva mare que surti.

He estat a les vostres oficines, a totes les oficines, he portat els documents que m'havíeu demanat, em vaig casar amb l'home que vivia amb mi, vaig fer que adoptés el meu fill, em vaig quedar embarassada, he format un nucli familiar i tinc tots els requisits, diu la meva mare.

L'advocada comença a marcar números al telèfon i després penja l'aparell, amenaça de trucar a la policia i diu a la meva mare que se n'ha d'anar de seguida, com ha gosat entrar aquí amb enganys, ho diu alçant la veu: Com ha gosat?

Aleshores la meva mare s'asseu a terra amb les cames encreuades, el vestit de fil li puja per les cuixes blanques i plenes de pigues, aixeca les mans per damunt del cap i diu: Jo no em moc d'aquí, no me'n moc per casa meva.

I es queda quieta, amb els braços rígids, les mans ben obertes, la cartera és a terra i és buida, no és advocada, la meva mare,

i no té cites amb gent important, té una casa que ha netejat de ratolins i de paneroles i de xeringues i vol una solució.

L'advocada surt del seu lloc a la taula de treball i la deixa enrere, després de clavar-li un cop amb un genoll expressament, i obre la porta, demana ajuda a l'oficina, diu: Hi ha una boja assegurada a terra, emporteu-vos-la.

Llavors la noia d'abans i uns quants homes i l'uixer i la portera acudeixen i troben aquest tronc de dona, que és la meva mare, amb les mans aixecades al sostre i el vestit de fil ja del tot arromangat, té el rostre de marbre i dels llavis li surten insults i consignes a plens pulmons.

No creu que ells sàpiguen què vol dir arribar a un punt en què no ho pots suportar més, després d'un dos tres quatre cinc deu assistents socials, després d'una dues tres quatre cinc deu oficines de correus, després d'un dos tres quatre cinc deu advocats d'ofici, després d'un dos tres quatre cinc deu empleats de l'ATER,* després d'un dos tres quatre cinc deu formularis per emplenar, després d'un dos tres quatre cinc deu multes i factures i reclamacions i amenaces.

L'aixequen i la traslladen a pes, l'alcen pels braços i les cames i llavors la brusa se li obre i deixa veure uns sostens sense cèrcols, uns pits inflats, la faldilla se li estripa i apareixen les calcetes, la meva mare ja ha destrossat el vestit bo i clava puntades de peu i crida, com una fera despietada.

I jo és com si fos allà, dreta, mirant-la des d'un racó del despatx, la jutjo i no la perdono.

* Les Aziende Territoriali per l'Edilizia Residenziale són un organisme local encarregat de gestionar l'assignació d'habitatges de protecció oficial. (N. de la t.)